

Jade Jensen

Särkynyt mieli, vaiennut ääni

© 2025 Jade Jensen

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9501-9

Särkynyt mieli, vaiennut ääni

1.

Melkein kuollut lapsi

|03.03.1992 Lääkäri: Puolivuotias tyttö. Pudonnut tänään
vaunuista lyöden takaraivonsa. Ei oireita. |

Vahinko vai ei, sitä kukaan ei tiedä.

Ihan tavallinen perhe, isä, äiti ja kaksi lasta. Vai miten se meni? Mikä on tavallinen perhe, mikä on normaalia? Sitähän minä en tiedä. Isosiskoni Minja on minusta kaksi vuotta vanhempi, vanhemmillamme oli jatkuvasti ongelmia mutta lapsia piti kuitenkin tehdä kaksi. Äiti halusi suurperheen, unohtaen että lapsista pitääkin huolehtia, unohtaen myös ettei hän edes pidä lapsista..

Isäni ei halunnut minua, hän halusi pojan. Olin siis heti syntymäni jälkeen pelkkä pettymys. Minjan kohdalla hän taisi sietää sen paremmin, mutta toinen tyttö tuntui olevan liikaa. Kun minä synnyin, isä oli baarissa. Ei hän tullut hakemaan minua ja äitiä kotiin, ei halunnut nähdä omaa lastaan.

|18.11.1992 Neuvola: Sanoo jonkin verran sanoja.|

|05.03.1993 Neuvola: Puhepuoli mennyt vähän taaksepäin.|

|10.06.1993 Lääkäri: Potilas ei ole eilisestä käyttänyt vasenta kättään. Otettu röntgenkuvat, ne normaalit.|

Mikäköhän syy sillä kertaa oli, en muista. Olin niin pieni.
Mutta en ihmettelisi jos minua olisi taas raahattu jonnekin, tai jotain sen kaltaista. Se olisi ollut niin tyypillistä.

|09.08.1993 Neuvola: Ei juurikaan sanoja.|

|27.08.1993 Neuvola: Viimekertaisen käynnin jälkeen ruvennut puhumaan paljon.|

Elimme hiljaisuudessa, isä ei kestänyt meteliä, tai siis normaaleja elämisen ääniä. Äiti oli jatkuvasti vihainen ja haukkui isää, isällä meni välillä hermot täysin ja hän vastasi lyömällä.. Minä osasin puhua jo jonkin verran, mutta en uskaltanut juurikaan sanoa mitään. Käskettiin aina olemaan hiljaa ja minähän tottelin, liiankin hyvin. Välillä olin hiukan puheliaampi, mutta sitten minulle suututtiin ja hiljenin taas.

|26.08.1994 Neuvola: Yhteistyö ei suju ollenkaan. Ei puhu mitään täällä.|

Ongelmat perheessä pahenivat. Isä löi minua, tosin ilmeisesti vain kerran. Joka tapauksessa tarpeeksi saadakseen minut pelkäämään. En paljon nähnyt häntä, enimmäkseen hän oli töissä tai vietti aikaa omassa huoneessaan. Tuntui että olin aina vain tiellä. Meillä oli jonkin aikaa koira, joku keskikokoinen sekarotuinen. Pidin siitä, leikimme joskus. Se oli söpö ja piti minusta.

Joskus söin Minjan kanssa koiramme jotain rouheluita, eri muotoisia ja värikkäitä. En tiedä eikö ollut varaa ruokaan vai eikö kukaan käynyt kaupassa. Äidillä ei ollut rahaa ja isää ei kiinnostanut huolehtia siitä että meillä olisi ruokaa. Kaksi aikuista, mutta ei yhtäkään vastuullista. Vanhempani kuitenkin kyllästyivät koiraan pian ja se sai lähteä, sinne meni koiranruokakin. Entistä vähemmän syötävää.

Olin kai 3-vuotias kun aloin käydä perhepäivähoitajalla, en puhunut siellä mitään. Perhepäivähoitaja oli myös äitini ystävä, en pitänyt hänestä. Tyly ihminen, minua pelotti. Hän suuttui helposti, jos vaikka pidin kyynärpäitä pöydällä. En aina muistanut ettei se ollut sallittua, opin kyllä muistamaan. Hän suuttui myös kun en uskaltanut puhua. Se tuntui kurjalta. Äidin ja isän kavereita olivat myös Jaana ja Jukka, he ovat pariskunta. He ovat tunteneet vanhempani jo ennen

syntymääni, heidän lapsensa Noora oli Minjan ikäinen ja hänen ystävänsä. Tiina syntyi pari vuotta minun jälkeeni, meistäkin tuli ystäviä. Kulissit olivat kunnossa, onnellinen perhe, eikä kukaan tiennyt mikä oli totuus.

|29.03.1995 Neuvola: Itsepäinen tyttö, ei puhu.|

Joku siis päätteli minun olevan itsepäinen jo 3-vuotiaana, sen takia koska en puhunut. Ei hän huomannut kuinka paljon minua pelotti.

Vanhempani erosivat muutamaksi kuukaudeksi ollessani 3-vuotias. Hetken asuimme kolmestaan äidin ja Minjan kanssa, kunnes palasimme isän luo. Sama meno jatkui, isä ja äiti riitelivät jatkuvasti ja minä pelkäsin aina tekeväni jotain väärin.

|30.08.1995 Neuvola: xxxx on aran oloinen, hän ei puhu sanaakaan tunnin aikana. Pelokas, jännittynyt.|

Tällä kertaa jonkun johtopäätös oli huomattavasti parempi kuin aikaisemman, hän sentään ymmärsi että minua pelotti. Mutta eihän sekään mihinkään vaikuttanut, tulin jatkossa tapaamaan aivan liian monta ihmistä jotka pitivät minua vihaisena, hankalana ja itsepäisenä.

*Esitin yksinkertaisen toiveen,
että saisin rakastavan perheen
Vaan sehän oli turhaa,
oli vain vihaa ja väkivaltaa*

Jatkoimme elämäämme hiljaisuudessa, äitikin teki puhumisestani ongelman. Hän suuttui jos en puhunut, mutta myös jos puhuin liikaa tai liian hiljaa, tai väärästä aiheesta. En missään vaiheessa alkanut puhua normaalisti, en koskaan tiennyt mikä oli sallittua ja pelkäsin ihmisten reaktiota. Minja oli ainoa jolle uskalsin puhua kunnolla, hänen kanssaan se oli turvallista.

Välillä leikin ulkona Minjan kanssa, onnellisin kesäni taisi olla se jolloin täytin 4 vuotta. Muistan auringon ja vihreän ruohon, pidin alueesta jolla asuimme. Sain ensimmäisen oman pyöräni, siinä oli apupyörät vielä. Siinä oli naru josta isä veti pyörää välillä jos en jaksanut polkea tarpeeksi. Kävin Minjan ja isän kanssa kaupassa, ja isä osti meille omat pienet muoviset leluautot. Minun oli keltainen punaisilla renkailla. Tykkäsin siitä. Pian äiti heitti sen pois.

4-vuotiaana vietin joulua perheen kanssa, olin iloinen. Meillä oli joulukuusi ja -valoja, sohvapöydällä oli iso kulho täynnä suklaata. Istuin isän vieressä sohvalla, siinä oli mukavaa. Sain lahjaksi pehmolelun, se oli koira ja annoin sille nimeksi Musti. Se oli viimeinen joulu jonka vietimme kaikki yhdessä. Vanhempani erosivat taas muutaman kuukauden kuluttua, tällä kertaa lopullisesti. Muutin pois isän luota äidin ja Minjan kanssa.

Isä halusi huoltajuutemme mutta äiti ei suostunut luopumaan meistä. Ei äiti rakastanut meitä eikä viitsinyt huolehtia, mutta

eihän sitä voinut myöntää. Tärkeintä oli esittää hyvää äitiä, välittämättä lasten kärsimyksestä. En tiedä miksi isä silloin halusi pitää meidät luonaan, oliko syynä se että hän halusi satuttaa äitiä, vai pelastaa meidät häneltä. Välittikö hän meistä kuitenkin niin paljon.

En halunnut lähteä pois isän luota, olin todella surullinen ja itkin. Ilman isää tunsin olevani eksyksissä. Sen jälkeen kaikki on tuntunut kovin synkältä, aivan kuin olisin kadottanut kesän ja valon. Kuin olisi vain syksyn pimeys ja kylmyys.

5-vuotiaana menin päiväkotiin, siellä oli kurjaa. Ohjaajat suuttuivat kun en puhunut, enkä pystynyt kertomaan etten tehnyt sitä kiusan vuoksi. Halusin puhua mutta en pystynyt, suustani ei tullut sanoja.. Yhdelle ohjaajalle sanoin joskus jotain, sille ainoalle joka ei suuttunut minulle. Välillä autoin häntä järjestelemään tavaroita, hänellä oli joku sairaus joka sai kädet tärisemään. Hän oli kiitollinen avusta, ja minusta oli kiva näyttää etten tahallani ollut hankala.

Yksi poika kiusasi minua, hän löi ja haukkui. En pystynyt kertomaan kenellekään. Yritin kerran puhua yhdelle toiselle ohjaajalle, tunsin olevani rohkea kun uskalsin sanoa jotain. Mutta jouduin pettymään, ei hän kuunnellut.. Katsoin surullisena vierestä kun hän jutteli kiusaajani kanssa, niin kuin minua ei olisikaan. En enää puhunut hänelle.

Äiti ja isä erosivat joten äiti saattoi kohdella minua miten halusi, kukaan ei huomannut mitään. Usein hän repi minua

hiuksista ja löikin, pelkäsin häntä. Mustelmat selitettiin sillä että olin kömpelö lapsi, kukaan ei epäillyt mitään. Puhuminen oli vaarallista, koska jos sanoin yhdenkin väärän sanan niin äiti saattoi lyödä. Yritin parhaani mukaan opetella mikä oli sallittua, ennakoida että mitä hän halusi minun sanovan. Mutta eihän kukaan voi tietää mitä toinen haluaa kuulla.

Näin painajaisia, usein sellaisia joissa äiti yritti lyödä mutta minä osasin leijua ilmassa eikä hän ylettynyt minuun. Joskus se oli totta, dissosiaatio-oireeni alkoivat jo silloin. Minuun sattui mutta en ollut paikalla. En tuntenut mitään.

Olin usein surullinen, ja yksi elämäni tärkeimmistä asioista oli se että yritin olla suututtamatta äitiä. Päiväkodissa ihmeteltiin että miksi olin niin hiljainen ja passiivinen, hädin tuskin uskalsin liikkua. Kenellekään ei ilmeisesti tullut mieleen ettei äiti ollutkaan niin mukava kuin miltä vaikutti.

Äiti oli jossain vaiheessa toisessa päiväkodissa töissä, esitti aina olevansa mukava ja pitävänsä lapsista. Kukaan ei tiennyt millainen hän oikeasti oli, ehkä hänestä ei olisi uskonut mitä hän teki omille lapsilleen.

|07.01.1997 Fysioterapeutti: xxxx:n toimintaa leimaa oma-aloitteisuuden vähyys. Oikeamman kuvan motoriikasta saa videoimalla lasta kotona, mutta äidillä ei tähän mahdollisuutta. Mikä/miksi lasta pelottaa/ahdistaa?|

Usein aamulla kun piti lähteä päiväkotiin, äiti oli vihainen minulle koska ajatteli etten kuitenkaan taaskaan puhuisi mitään. Hän käski Minjan meidän huoneeseemme ja laittamaan oven kiinni, ja sen jälkeen alkoi lyöminen. Minä en koskaan itkenyt tai huutanut joten kukaan ei saanut tietää. Ei Minja eivätkä naapurit. Olin helppo uhri.

Joskus harvoin äiti kävi minun ja Minjan kanssa kioskilla. Silloin hän kysyi meiltä että haluammeko karkkia, ja saimme valita jotain. Mutta minä en uskaltanut sanoa mitä haluaisin, enkä sitten saanutkaan mitään. Äiti suuttui minulle ja oli aina kovin pettynyt, olin todella surullinen siitä.

Tiesin että äiti häpesi minua, ei hän olisi halunnut lähteä kanssani mihinkään. Joskus kun yritin vastata äidille jotain, nyökytin tai pudistelin päätäni. Hän vain totesi vihaisesti ettei ymmärrä. Tiesin kyllä hänen ymmärtävän, mutta puhuminen oli ainoa sallittu kommunikointitapa.

Aloin käydä äidin ja Minjan kanssa psykologin sekä psykiatrin luona. Melkein saman tien minulla diagnosoitiin selektiivinen mutismi, eli toisin sanoen ahdistuneisuushäiriö joka vaikeuttaa puhumista.

|04.03.1997 Psykiatri: Odotellessaan vastaanoton alkamista xxxx toimii, leikkii ja puhelee melko vapaan oloisesti äitinsä kanssa. Heti meidän työntekijöiden lähestyessä xxxx muuttuu hiljaiseksi. Puhumattomaksi, on huonosti

katsekontaktissakaan. Motorisesti pysähtyy. xxxx kävelee vastaanottohuoneeseen, jossa aluksi jää seisomaan paikoilleen, vasta myöhemmässä vaiheessa kun häneen ei kiinnitetä mitään huomiota xxxx istuu, mutta edelleenkaan ei toimi. Välillä xxxx katselee kiinnostuneesti allekirjoittanutta, mutta heti kun ak kääntää häneen huomionsa, xxxx siirtää katseensa pois. Mitään xxxx ei puhu.

Alkuarvion ja anamneesin perusteella vaikuttaisi perheen vuorovaikutussuhteisiin ankkuroituneelta separaatio-individuaatio-prosessin viivästymiseltä, joka käytännössä näkyy selektiivisenä puhumattomuutena ja motorisestikin ilmenevänä estyneisyytenä. Syvemmästä tai laaja-alaisemmasta kontakti- tai kehityshäiriöstä tuskin on kyse.

Käydyssä keskustelussa äiti tuo esille koko avioliiton ja seurustelunkin aikana esiintyneitä parisuhderistiriitoja, joiden äiti kokee mutkistuneen lasten ja varsinkin xxxx:n syntymän jälkeen. Noin 3-vuotiaana oli vaihe jolloin xxxx ei suostunut vastaamaan jos häneltä kysyttiin.]

Äiti itki ja selitti tekevänsä kaikkensa meidän vuoksemme, mutta minä en vain puhu. Hän onnistui hämäämään ammattilaisiakin taitavasti, he vain tunsivat myötätuntoa äitiä kohtaan. Yhdellä käynnillä äiti sanoi että jos hän joutuu

Kertomus siitä miten elämä on alusta asti tuskaa, henkisen ja fyysisen väkivallan sekä välinpitämättömyyden takia. Kun äiti haluaa lapsensa kuolevan. Millaista on kun ei pysty puhumaan, kärsii traumaista ja dissosiaatiosta. Asiaa myös lastensuojelusta, ja sen turhuudesta, sekä laitospelästä. Miten lastensuojelua ei kiinnosta lasten hyvinvointi, ja yhdessä laitoksessa keskitytään täydelliseen alistamiseen väkivaltaa käyttäen. Siitä miten ihmisarvoa ei ole eikä kenelläkään riitä ymmärrystä, kun on potilas jonka suhteen psykiatrian ammattilaiset luovuttavat.

Kunnes kuvioihin tuli psykoterapeutti, ja ihmetys siitä että voiko joku näiden vuosien jälkeen oikeasti ymmärtää. Mutta miten enää luottaa kun on niin monta kertaa satutettu. Onko minulla vielä mahdollisuus, selviäkö?

Tositarina jonka ei pitäisi olla totta, todellisia asioita joita ei olisi pitänyt tapahtua.